

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. президента Державного університету
«Київський авіаційний інститут»

Ксенія СЕМЕНОВА

» червня 2025 року

ВИСНОВОК

**Державного університету «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ)
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Бойчука Дмитра Ігоровича,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»
на тему «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації
авіатранспортних підприємств України»**

Витяг

із протоколу № 13 розширеного засідання
кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ
від 26 червня 2025 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму:

Головуючий на засіданні – Побоченко Л. М., зав. кафедри міжнародних
економічних відносин, бізнесу та туризму, к.е.н., доцент;
Беркова О. П., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Борисюк О. А., к.геогр.н., доцент, доцент кафедри;
Висоцька М. П., д.е.н., доцент, професор кафедри;
Вишневський В. І., д.геогр.н., професор, професор кафедри;
Грущинська Н. М., д.е.н., професор, професор кафедри;
Колотуха О. В., д.геогр.н., професор, професор кафедри;
Корж М. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Крижанівська А. А., зав. лаб. кафедри;
Мандра В. В., д.е.н., професор кафедри;
Мандра П. Г., к.е.н., доцент кафедри;
Мархонос С. М., к.геогр.н., доцент, доцент кафедри;
Набок І. І., к.е.н., доцент, професор кафедри;
Панікар Г. Ю., к.е.н., доцент, доцент кафедри;

Пестушко В. Ю., к.геогр.н., доцент, професор кафедри;
Пічкурова З. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Плотніков О. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Прокоп'єва А. А., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Романчукевич В. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Румянцев А. П., д.е.н., професор, професор кафедри;
Сайчук В.С., к.геогр.н., доцент, доцент кафедри;
Сидоренко К. В., к.е.н., доцент, професор кафедри;
Соколова З. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Татаренко Н. О., к.е.н., професор, професор кафедри;
Шеремет О. В. ст. викладач кафедри.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр КАІ:

Ржевська Н.Ф., завідувач кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій, д.пол.н., професор;

Жукорська Я. М., декан Факультету права та міжнародних відносин, к.ю.н., доцент;

Гуріна Г.С., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств д.е.н., професор.

Серед присутніх 8 докторів економічних наук і 10 кандидатів економічних наук.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Бойчука Дмитра Ігоровича на тему «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Науковий керівник – к.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ Сидоренко Катерина Вікторівна.

Дисертація виконувалась на кафедрі міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету (протокол № 10 від 25 листопада 2021 року).

Виступили:

Здобувач Бойчук Дмитро Ігорович представив презентацію за

основними положеннями дисертації «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України» поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Після закінчення презентації Бойчуком Д.І. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. **Мархонос С.М.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: В межах дослідження Ви виявили сильні та слабкі сторони, можливості та загрози авіаційному сектору України, з використанням інструментарію SWOT-аналізу. Яких висновків Ви дійшли, на що саме необхідно звернути увагу для розвитку коопераційних зв'язків авіапідприємств?

Відповідь: Дякую за запитання. Нами виявлено слабкі сторони авіаційного сектору України. Зокрема це зрив виробництва та пошкоджена інфраструктура, пов'язане з війною руйнування об'єктів і ланцюгів постачання, застаріла виробнича база, а саме потреба у значних капіталовкладеннях у сучасне обладнання, матеріали та виробничі процеси. Також слід додати розірвані зв'язки з колишніми ринками та постачальниками комплектуючих, відсутність стратегічних партнерів у галузі, відсутність міжнародної сертифікації. Ситуація ускладнюється триваючою війною, інтенсифікацією конкуренції на ринку авіабудування, дефіцитом капіталу. Тому, на нашу думку, необхідним є мінімізація наслідків поточних загроз і ризиків, розвиток слабких сторін авіаційного сектору, максимальне використання сильних сторін, як от унікальна інженерна компетенція, кваліфікована робоча сила, інноваційний потенціал.

2. **Прокоп'єва А.А.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Які стратегічні рекомендації Ви могли б запропонувати для подолання основних загроз і використання можливостей авіаційного сектору у післявоєнний період України?

Відповідь: Дякую за запитання. Враховуючи наявний кадровий потенціал, необхідним є збереження та розвиток інженерної компетенції для підтримання критичних виробничих процесів навіть в умовах війни, забезпечення конкурентних переваг на світовому ринку завдяки унікальним розробкам та інноваціям в сфері проектування та виготовлення безпілотних літальних апаратів, відновлення та захист ключових об'єктів авіаційної інфраструктури. Зазначимо, що ключовим має стати залучення вітчизняних високоосвічених інженерів та технічних фахівців до спільних проектів з країнами НАТО та ЄС, особливо в рамках програм з модернізації та реконструкції повітряних суден.

3. **Мандра Н.Г.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Які організаційно-правові форми міжнародної кооперації (спільні підприємства, альянси, консорціуми) є найбільш прийнятними для українських підприємств, і які ризики вони несуть?

Відповідь: Дякую за запитання. Нами встановлено, що міжнародна виробнича кооперація набуває різноманітних форм, що відображають складність сучасних економічних відносин та специфіку авіаційного сектору. До основних форм належать бартерні угоди, тобто форма співробітництва, що передбачає обмін продукцією, часто використовується в операціях з інвестиційними товарами, ліцензійна кооперація, що передбачає передачу технологій та прав на використання патентів між підприємствами різних країн. Для вітчизняних підприємств повітряного транспорту, перш за все у сфері літакобудування та ремонту, доцільним вважаємо застосування консультативної кооперації, тобто надання консультативної допомоги з питань управління та технічних аспектів, та аутсорсинг, що дозволяє скористатися спеціалізацією та знизити витрати, стати частиною глобального ланцюга створення доданої вартості. Такі інтеграційні рішення, як спільне виготовлення товарів шляхом обміну компонентами або спеціалізації виробництва, часто включає спільне фінансування та розподіл доходів. Також кооперація у спільних дво- або багатосторонніх організованих підприємствах зі створенням окремих юридичних осіб для реалізації певного проєкту чи діяльності є інструментами міжнародної виробничої кооперації для авіатранспортних підприємств України. Стосовно ризиків, то необхідно наголосити, що поглиблення міжнародної виробничої кооперації вітчизняних авіатранспортних підприємств може призвести до посилення залежності від іноземних партнерів та кон'юнктури світового ринку.

4. Пічкурова З.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Які напрями спільних досліджень і розробок є найбільш перспективними для інтеграції українських підприємств у глобальні ланцюги створення вартості?

Відповідь: Дякую за запитання. Враховуючи наявний потенціал авіатранспортних підприємств України, вважаємо, що фокус має бути на виготовленні авіаційних двигунів авіабудівними підприємствами групи Укроборонпрому. Також Україна наразі має досвід з проєктування та виготовлення безпілотних літальних апаратів. Вважаємо, що саме в цій ніші може бути наша конкурента перевага.

5. Плотніков О.В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Скажіть будь ласка, на Вашу думку, які необхідно застосувати заходи для відновлення роботи повітряного транспорту України.

Відповідь: Дякую за запитання. Зауважимо, що важливим аспектом відновлення роботи повітряного транспорту України та технологічного розвитку є залучення внутрішніх інновацій. Україна наразі має потужний та динамічний ІТ-сектор, який має потенціал до продукування швидких інновацій, особливо у сфері проєктування та виробництва безпілотних

літальних апаратів, радіоелектронної боротьби та військового програмного забезпечення, що обумовлено воєнними діями на території країни. Кластер оборонних технологій Brave 1 є яскравим прикладом успішної інтеграції та масштабування цих інновацій. Міжнародна виробнича кооперація повинна стати платформою для подальшого розвитку та інтеграції подібних інновацій із західними технологіями, що сприятиме створенню синергії та прискоренню технологічного прогресу. Крім того, стратегічне партнерство із західними країнами є критично важливим для забезпечення доступу до передових досліджень та розробок, що дозволить Україні подолати власні технологічні прогалини та спільно розробляти системи наступного покоління.

6. Грущинська Н.М., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Скажіть будь ласка, з якими основними проблемами та викликами стикаються авіатранспортні підприємства під час участі в проєктах міжнародної виробничої кооперації? Адже не завжди коопераційні відносини реалізуються з позитивними результатами для всіх учасників.

Відповідь: Дякую за запитання. Так, нами встановлено, що хоча процеси міжнародної виробничої кооперації надають численні переваги, вони також супроводжуються низкою проблем. Перш за все це складність інтеграції організаційної культури та операційних процедур, адже значні відмінності в трудовій етиці, стилях спілкування, процесах прийняття рішень та мові можуть створювати перешкоди. Проблемою також є необхідність та складність узгодження стратегічних і довгострокових цілей, водночас стратегічні пріоритети партнерів можуть змінюватися, що призводить до конфлікту інтересів і підриву ефективності партнерства. Розбудова і підтримка довіри та ефективних комунікаційних каналів має стати інструментом формування бренду українських авіапідприємств. Слід додати також труднощі розподілу ризиків та вирішення конфліктів, оскільки міжнародна кооперація піддається фінансовим, операційним, стратегічним та репутаційним ризикам. Відмінності в правових системах можуть ускладнити вирішення спорів, а залежність від глобальних постачальників може спричинити затримки у виробництві та доставці.

7. Татаренко Н.В., к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Ви досліджували різні форми та світовий досвід міжнародної кооперації у сфері виробництва. Вкажіть, які основні рушії та мотиви спонукають авіатранспортні підприємства до участі в проєктах міжнародної виробничої кооперації?

Відповідь: Дякую за запитання. Нами аргументовано, що брати участь у міжнародній кооперації підприємства повітряного транспорту спонукає безліч факторів, які ми класифікуємо на стратегічні, економічні та оперативні імперативи. Сюди відноситься перш за все доступ до міжнародних ринків та збільшення ринкової частки, можливість розширити присутність на іноземних ринках без значних капіталовкладень. Це розширює мережу

маршрутів та збільшує клієнтську базу. Слід додати підвищення економічної ефективності та спільне використання ресурсів, що дозволяє значно заощадити фінансові ресурси завдяки спільній закупівлі необхідних матеріалів, конструкцій та складників, пального, технічного обслуговування, та спільному використанню інфраструктурних об'єктів, використовуючи ефект масштабу. Збільшення доходів, адже розширений доступ до ринку та спільні маркетингові ініціативи відкривають нові ринкові сегменти та підвищують впізнаваність бренду. Важливим є розподіл фінансових та операційних ризиків що допомагає диверсифікувати вплив на нестабільність ринку, геополітичну ситуацію та коливання цін, розподіляючи початкові інвестиційні витрати у великих проєктах. Ну і звісно доступ до спеціалізованих технологій, досвіду та інновацій у таких сферах, як екологічне авіаційне пальне, цифрова трансформація, управління повітряним рухом та технічне обслуговування і ремонт повітряних суден.

8. Висоцька М.П., д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: В межах дослідження Ви розглядаєте різні теоретико-методологічні підходи до розуміння сутності та особливостей міжнародної виробничої кооперації, зокрема новітні теорії нової економічної географії, агентських відносин, акторно-мережева теорія та інші. Чому обрано саме їх?

Відповідь: Дякую за запитання. Нами досліджено низку науково-методологічних підходів до визначення міжнародного поділу праці та сутності міжнародної виробничої кооперації. До основних теорій, які дають комплексне розуміння виробничо-коопераційних зв'язків, відносяться класичні економічні теорії, що пояснюють специфіку міжнародної економічної співпраці та спеціалізації; неокласичні теорії А.Маршалла та А.Пігу, зосереджені на ролі ринків у забезпеченні ефективного розподілу ресурсів і капіталу, неокласична школа економіки К.Макконнелл та С.Брю, що акцентує увагу на спеціалізації у виробництві товарів і послуг; інституціональні теорії Д.Норт та О.Вільямсона, що досліджують вплив інститутів на економічну взаємодію між країнами та компаніями; теорія світ-системи І.Валлерстайна, яка аналізує виробничу кооперацію через призму глобального поділу праці; модель OLI Д.Даннінга, що вивчає чинники міжнародної експансії та кооперації; теорія нової економічної географії П.Кругмана, М.Фуджіти та Е.Венейблса, яка пояснює агломерацію виробництва, зокрема завдяки економії від масштабу і мережевим ефектам; ресурсно-орієнтована теорія підприємства Б.Вернерфельта та Дж.Барні, що вивчає особливості інтеграції підприємствами своїх унікальних ресурсів; ресурсно-орієнтована теорія підприємств Р.Гранта та К.Коннера, що акцентується на унікальних характеристиках знань та інтелектуального капіталу як ключового ресурсу; теорія агентських відносин С.Росса, Б.Мітніка, М.Дженсена та В.Меклінга, що досліджує умови та механізми контрактних відносин; акторно-мережева теорія, авторами якої є Б.Латур, Дж.Лоу, М.Каллон, А.Мол, вивчає взаємодію підприємств у глобальних виробничих ланцюгах; теорії ігор Д.Неймана, О.Моргенштерна та Д.Неша,

що дають можливість віднайти рівновагу в коопераційних відносинах. Сукупно зазначені теоретичні підходи пояснюють природу та специфіку формування міжнародних виробничо-коопераційних зв'язків.

9. Гуріна Г.С., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств КАІ.

Запитання: В межах дослідження Ви вивчаєте світовий досвід міжнародного економічного співробітництва в авіаційному секторі. Як у роботі враховано відмінності між моделями кооперації, що склалися у США, ЄС та Україні, з огляду на різний рівень ринкової зрілості та державної підтримки?

Відповідь: Дякую за запитання. Ґрунтовний аналіз світового досвіду міжнародної виробничої кооперації в авіації показує, що авіабудівна компанія Airbus, зосереджена в Європі, реалізувала принцип міжнародного поділу праці, коли різні країни-учасниці відповідають за проектування та виробництво окремих компонентів повітряних суден, а остаточне складання здійснюється у Франції чи Німеччині. Виготовлення крил у Великій Британії, фюзеляжів у Німеччині, дверей та хвостових частин в Іспанії і фінальна збірка у Франції стали класичним прикладом ефективної виробничої кооперації. Сьогодні Airbus має складну мережу дочірніх і спільних підприємств у Європі, Північній Америці, Азії та Африці. Компанія володіє або має частки у 264 підприємствах, що охоплюють виробництво, інженерний супровід, продажі, сервіс і післяпродажне обслуговування по всьому світу. Модель міжнародної кооперації, попри численні переваги, має і свої обмеження. Серед основних викликів це складність координації багатонаціонального ланцюга постачань, залежність від ключових постачальників. У свою чергу, дослідження практик міжнародних економічних відносин Boeing, лідера США, вказує на складність та динамічність міжнародної виробничої кооперації. Виробничі потужності Boeing розташовані переважно у США, Канаді, Австралії, але ключові постачальники та субпідрядники працюють у Європі, Японії, Індії, Ізраїлі, Китаї та інших країнах. Компанія має 282 дочірні компанії по всьому світу, а також спільні підприємства. Boeing бере участь у міжнародних дослідницьких проєктах спільно з Airbus, Collins Aerospace, ENAIRE та іншими, спрямованих на підвищення ефективності, безпеки та екологічності авіації. Водночас аналіз показує, що модель кооперації Boeing вимагає надзвичайно ефективного управління, гнучкості, цифрової трансформації та постійного вдосконалення системи контролю якості. Стосовно України, то маємо зазначити, війна порушила роботу цивільної авіації України та водночас створила величезний попит на технічне обслуговування військових повітряних суден. Можливість обслуговувати літаки західного виробництва може стати ключовою сферою потенційного зростання, але вона вимагає значних інвестицій у нове обладнання, навчання персоналу та міжнародну сертифікацію.

10. Набок І.І., к.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Ви досліджували функції міжнародної економічної кооперації в контексті впливу на економічний розвиток, соціальну, екологічну складові. Охарактеризуйте основні з них з урахуванням специфіки повітряного транспорту.

Відповідь: Дякую за запитання. Зазначимо, що міжнародна економічна кооперація виконує низку важливих функцій, що сприяють економічному зростанню та розвитку бізнесових структур. У сфері авіації це перш за все доступ до нових ринків, адже кооперація полегшує вихід на нові географічні ринки завдяки використанню локальних знань та дистрибуційних мереж партнерів. Також це розподіл ризиків, оскільки спільні проєкти дозволяють партнерам розподіляти потенційні інвестиційні ризики, зокрема пов'язані з тривалими термінами окупності та значними обсягами капіталовкладень. Також зазначимо функцію оптимізації ресурсів, оскільки об'єднання капіталу, технологій та експертизи дозволяє досягти економії на масштабі та знизити виробничі витрати авіатранспортних підприємств. Слід додати технологічний розвиток, де спільна діяльність прискорює інновації та впровадження передових технологій завдяки обміну знаннями та спільним науково-дослідними розробками, а також інфраструктурний розвиток, адже спільні проєкти часто вимагають модернізації або розширення транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури. Необхідно додати підвищення конкурентоспроможності, адже обмін передовими практиками, технологіями та інноваціями дозволяє швидше адаптуватися до ринкових змін та врахувати сучасні вимоги та рекомендації міжнародних авіаційних інституцій. Щодо економічного складника, то кооперація стимулює економічне зростання, залучаючи прямі іноземні інвестиції та створюючи додаткові робочі місця, екологічного – спільні ініціативи можуть зосереджуватися на сталих методах виробництва та обміні екологічно чистими технологіями.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – к.е.н., доц., професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ Сидоренко Катерина Вікторівна.

Сидоренко К.В.:

Шановні колеги! Хочу висловити підтримку дисертаційній роботі Бойчука Дмитра Ігоровича, яка є результатом його системної наукової праці протягом останніх років. Робота вирізняється високим рівнем наукової зрілості, актуальністю дослідження, чітко сформульованими цілями та завданнями, а також аргументованими теоретичними і практичними висновками.

Дисертант продемонстрував глибоке розуміння природи міжнародних економічних зв'язків у сфері авіації, особливо в контексті війни, глобальної нестабільності та потреби у відновленні економіки України. Варто

підкреслити його здатність мислити стратегічно, комплексно аналізувати міжнародний досвід і формулювати конкретні рекомендації, які можуть бути використані у практиці міжнародного бізнесу та налагодженні міжнародних виробничої коопераційних зв'язків авіатранспортних підприємств, в освітніх програмах з міжнародних економічних відносин.

Здобувач уважно ставився до всіх зауважень, які виникали під час підготовки роботи, вдосконалював зміст дисертації, самостійно опрацьовував складні теоретичні концепти і постійно працював над практичним змістовним наповненням свого дослідження. Як науковий керівник можу засвідчити, що дисертація є самостійним дослідженням здобувача, виконаним із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Аспірант успішно виконав індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план, а підготовлена дисертація відповідає вимогам і може бути рекомендована до захисту. В межах дослідження було опрацьовано значний обсяг різнопланового матеріалу, а також підготовлено достатню кількість публікацій, що засвідчують обґрунтованість узагальнень та врахування світового досвіду у сфері дослідження.

У процесі виконання наукової роботи здобувач продемонстрував належний рівень наукової компетентності та здатність до самостійного вирішення складних наукових завдань. Постійно працює над підвищенням свого освітнього й професійного рівня, активно займається науковими дослідженнями, бере участь у виконанні науково-дослідних проєктів, має наукові публікації та виступи на наукових конференціях.

Вважаю, що дисертаційна робота є завершеною науковою працею, повністю відповідає вимогам до наукових досліджень такого рівня, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Висоцька М.П., д.е.н., доц., професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

У своєму виступі я хочу наголосити, що дисертація Бойчука Дмитра Ігоровича є глибоким, системним і цілісним дослідженням, яке поєднує актуальну проблематику трансформації міжнародних економічних відносин у сфері авіації з викликами, що постають перед Україною в умовах глобальної турбулентності, війни та зміни економічної архітектури світу.

Робота вирізняється масштабністю, структурною логікою та високим ступенем наукової аргументації. Особливо хочу відзначити запропоновані автором науково-прикладні рекомендації щодо формування та розвитку міжнародних виробничо-коопераційних зв'язків підприємств повітряного транспорту та реалізації механізмів міжнародної виробничої кооперації в

авіації. Не менш важливою є увага до інструментів реалізації пріоритетів міжнародної виробничої кооперації в авіаційному секторі України, спрямованих на інтеграцію у глобальні ланцюги створення вартості, залучення інвестицій і передових технологій, а також збереження національного авіаційного потенціалу в умовах геополітичних викликів.

Дисертант показав вміння поєднувати теоретичну глибину з практичним баченням. Водночас, я висловила кілька побажань, які стосуються конкретизації деяких понять та розширення аналізу кейсу АНТК «Антонов», але ці зауваження мають конструктивний характер і не знижують високої оцінки роботи.

У підсумку, я вважаю, що дослідження цілком відповідає вимогам до дисертацій доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини», а Бойчук Дмитро Ігорович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Побоченко Л.М., к.е.н., доц., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

У своєму виступі хочу зазначити, що дисертація є професійним, актуальним і міждисциплінарним дослідженням, яке стосується важливих проблем трансформації міжнародних економічних відносин у сфері авіації, оновлення зовнішньоекономічної політики України в умовах війни, розвитку міжнародного авіаційного бізнесу.

У роботі обґрунтовано концепцію формування та реалізації договірно-правових, організаційних, фінансово-економічних, технологічних механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств. Автор демонструє глибоке розуміння міжнародного досвіду, пропонує прикладні рішення для розвитку системи авіатранспортних підприємств України та формування стратегії повоєнного відновлення авіаційного сектору.

Особливо відзначаю типологізацію методів управління на наднаціональному, державному, корпоративному рівнях, а також інструментів забезпечення виробничої кооперації. Результати дослідження апробовано у публікаціях, на конференціях і в межах наукових проєктів.

Зауваження мають рекомендаційний характер і стосуються більш глибокого розкриття інституційної координації міжнародної виробничої кооперації в авіації.

Загалом вважаю, що дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам до наукових праць такого рівня, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Гуріна Г.С., д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств КАІ:

У своєму виступі хочу зазначити, що дисертаційна робота Бойчука Дмитра Ігоровича є надзвичайно актуальною в умовах глобалізації та

трансформації світового ринку авіаперевезень. Вона сприяє пошуку ефективних шляхів інтеграції українських авіапідприємств у міжнародний виробничий простір. Дослідження даної проблематики дозволяє поглибити розуміння сучасних викликів і можливостей для авіаційної галузі в контексті міжнародного партнерства. Обрана тема має вагоме прикладне значення для підвищення конкурентоспроможності галузі на світовому рівні.

Окремо відзначаю запропоновані автором науково-прикладні рекомендації щодо застосування інструментів реалізації пріоритетів міжнародної виробничої кооперації в авіаційному секторі України на основі виокремлення та групування економічних, геополітичних, технологічних, правових і соціальних стимулів і перепон.

Разом із тим, вважаю доцільним більш глибоко охарактеризувати сучасні форми співпраці авіатранспортних підприємств України з іноземними партнерами в межах інтеграційних процесів в західні оборонні та аерокосмічні ланцюги поставок у другому розділі дисертаційної роботи. Ці побажання не мають принципового характеру і можуть бути враховані в подальших дослідженнях автора.

Я вважаю, що дослідження відповідає вимогам до дисертацій доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини», а Бойчук Дмитро Ігорович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Румянцев А.П., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

Хочу відзначити, що в роботі детально описані механізми та інструменти реалізації міжнародної виробничої кооперації підприємств повітряного транспорту, а поставлені у роботі завдання ґрунтовно вирішені. Відмічаю практичну цінність та достатній обсяг матеріалу. Пропоную підтримати роботу.

Татаренко Н.О., к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

Дисертаційне дослідження Бойчука Д.І. справляє позитивне враження як з точки зору наукової новизни, так і практичної значущості. Тема дослідження є надзвичайно актуальною в умовах глобальної нестабільності, трансформації міжнародної економіки та потреби у відновленні авіаційного потенціалу України.

Окремо хочу наголосити на міждисциплінарності підходу, розмаїтті джерельної бази та ґрунтовному аналітичному апараті. Робота охоплює широкий спектр питань – від глобальних викликів до специфіки українського кейсу, що свідчить про високий рівень наукової зрілості дисертанта.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасні тенденції розвитку міжнародних економічних відносин і розгортання процесів глобалізації та інтернаціоналізації виробництва зумовлюють необхідність інтенсивної інтеграції України у світовий економічний простір. Однак воєнні дії на території України впродовж останніх років призвели до закриття повітряного простору, руйнування авіаційної інфраструктури, скорочення обсягів роботи підприємств повітряного транспорту та значних економічних збитків. Україна стикається з викликами, що вимагають пошуку нових підходів до підвищення ефективності, інноваційності та конкурентоспроможності авіаційного сектору. В таких умовах зростає значущість міжнародної виробничої кооперації, яка перетворюється з інструменту розвитку на ключовий фактор виживання та майбутнього відродження авіації. Модернізація підходів до формування засад та трансформація механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств, яка об'єктивно повинна адаптуватись до умов турбулентності і глобальної економічної нестабільності, є актуальним науковим завданням, що має непересічне значення як для глобальної економіки, так і для країн, які зазнали системних викликів, перш за все для України, що перебуває в умовах повномасштабної війни, вимушеної перебудови зовнішньоекономічних зв'язків та формування нової моделі відновлення роботи повітряного транспорту.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідних робіт кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ: держбюджетної науково-дослідної теми «Міжнародний рух капіталу в умовах зовнішньої збройної агресії проти України та повоєнної відбудови» (№12-2024/15.01.01) і «Теоретичні та практичні аспекти модифікації системи міжнародних економічних відносин в умовах багатополярності розвитку світового господарства» (№118-2022/15.01.01). Автором розроблено та запропоновано систему договірно-правових, організаційно-правових інструментів, фінансових інструментів та інструментів обміну знаннями і технологіями для реалізації міжнародної економічної взаємодії підприємств повітряного транспорту України з іноземними партнерами.

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі «Міжнародні економічні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» в КАІ (зокрема, ОК 1.3.1, ОК 1.3.3 та ОК 1.3.5).

3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є теоретико-методичне обґрунтування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України на основі комплексного узагальнення і вдосконалення теоретичних засад міжнародної кооперації, виявлення світових тенденцій міжнародного виробничо-коопераційного співробітництва в авіаційному секторі. Для досягнення мети поставлено завдання: узагальнити теоретичні надбання вітчизняних і іноземних вчених щодо закономірностей виникнення та особливостей прояву міжнародної виробничої кооперації; дослідити сутність та структурувати форми міжнародних виробничо-коопераційних відносин; запропонувати концептуальні основи формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств; визначити та розкрити глобальні закономірності реалізації міжнародної виробничої кооперації в авіаційному секторі; проаналізувати світовий досвід міжнародного виробничо-коопераційного співробітництва провідних авіабудівних компаній; дослідити сучасний стан, виявити тенденції та перспективи реалізації міжнародного виробничо-коопераційного співробітництва України у сфері авіації; комплексно оцінити фактори та передумови розвитку міжнародних виробничо-коопераційних зв'язків авіатранспортних підприємств України; обґрунтувати інтегровані механізми міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств; розробити організаційно-методичне забезпечення механізмів реалізації міжнародного виробничо-коопераційного співробітництва України у сфері авіації.

4. Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процеси формування та реалізації міжнародної виробничої кооперації.

5. Предмет дослідження. Предметом дослідження є сукупність методологічних і прикладних аспектів розвитку міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України.

6. Методи дослідження. Для досягнення мети і розв'язання завдань дисертаційної роботи використано широкий інструментарій методів наукового дослідження світового господарства і міжнародних економічних відносин. Методологічну основу становлять як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання: *історико-логічний, описово-аналітичний* – для теоретичного обґрунтування закономірностей виникнення та особливостей прояву міжнародної виробничої кооперації, ідентифікації категорій «міжнародна виробнича кооперація», «механізми міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств»; *аналізу і синтезу* – для обґрунтування сутності та форм міжнародних виробничо-коопераційних відносин, визначення концептуальних основ формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств, узагальнення світового досвіду коопераційних відносин в авіаційному секторі, обґрунтування переваг, ризиків, пріоритетних напрямів та умов

формування коопераційних зв'язків авіатранспортних підприємств України; *методи кількісних та якісних порівнянь* – під час порівняння форм міжнародної виробничої співпраці, комплексної оцінки структурних зрушень та основних тенденцій розвитку світового ринку авіаційних перевезень у контексті поглиблення форм кооперації, визначенні факторів та передумови розвитку міжнародних виробничо-коопераційних зв'язків авіатранспортних підприємств України; *системно-структурний аналіз економічних процесів та явищ* – при визначенні ключових аспектів впливу міжнародних виробничо-коопераційних відносин на ефективність співпраці підприємств, обґрунтуванні ролі міжнародної виробничої кооперації у системі забезпечення глобальної конкурентоспроможності, визначенні та обґрунтуванні механізмів розвитку міжнародної виробничої кооперації в авіації; *методи економіко-математичного моделювання* – використано в процесі оцінювання факторів виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України.

7. Наукова новизна дослідження: полягає в поглибленні теоретико-методологічних основ функціонування полягає в розробленні цілісної системи теоретичних, методичних і прикладних положень наукового забезпечення формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств. Здобуті автором особисто нові наукові положення, які виносяться на захист, полягають у наступному:

вперше:

– розроблено концептуальний підхід до формування та реалізації інтегрованої системи договірно-правових, організаційних, фінансово-економічних, технологічних механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств, яка являє собою сукупність дій, необхідних для збереження та розвитку національного авіаційного потенціалу в умовах геополітичних викликів й базується на взаємозв'язку різних рівнів управління (наднаціональний, державний, корпоративний) шляхом реалізації завдань (підвищення конкурентоспроможності, розширення доступу до міжнародних ринків, інтеграція у глобальні виробничі мережі), а також принципів (стандартизації та інтероперабельності, стратегічної адаптації та резильєнтності, взаємної вигоди, державної фасилітації, екологічної стійкості), методів (за рівнем управління – регулювання, контролю, координації, співробітництва) та договірно-правових, організаційно-правових, фінансових та технологічних інструментів реалізації пріоритетів. Це дозволяє розглядати механізми міжнародної виробничої кооперації не тільки як узгоджену систему завдань та інструментів, але й набір принципів, методів на всіх рівнях управління процесами кооперації.

удосконалено:

– теоретичні положення розвитку міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств в контексті виокремлення передумов кооперації (інституційна підтримка, адаптація до міжнародних стандартів, розвиток кадрового потенціалу, фокус на модернізації та технологічному

оновленні, військово-технічна інтеграція), що слугує базисом для активізації міжнародної спеціалізації в авіаційній військово-технічній сфері, впровадження цифрових рішень, розвитку екологічно чистого пального, та формує нові ніші для співпраці;

– науково-прикладні рекомендації щодо застосування інструментів реалізації пріоритетів міжнародної виробничої кооперації в авіаційному секторі України на основі виокремлення та групування економічних, геополітичних, технологічних, правових і соціальних стимулів (доступ до фінансування, імперативи національної безпеки, залучення та продукування інновацій, гармонізація із законодавством ЄС, соціальна відповідальність та інші) і перепон (пошкоджена інфраструктура, війна та ризики безпеки, застарілі технологічні стандарти, регуляторна складність, «відтік мізків» тощо).

набули подальшого розвитку:

– теоретичне обґрунтування особливостей впливу міжнародних виробничо-коопераційних відносин на ефективність співпраці підприємств в частині економічних (зниження виробничих витрат, оптимізація використання ресурсів, доступ до ринків збуту), інноваційних (обмін технологіями, модернізація виробничих потужностей), організаційних (узгодження управлінського досвіду, вибір форми співпраці), правових (розроблення та дотримання міжнародних договорів та стандартів з міжнародної співпраці), соціальних (зайнятість населення, культурний обмін), екологічних (дотримання міжнародних екологічних стандартів, зменшення негативного впливу на довкілля) аспектів;

– методичний підхід до обґрунтування вибору моделі міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств з урахуванням їх характеристик (контрактні угоди, форми власності), ключових переваг (спільне використання ресурсів, узгодженість інтересів, довгостроковість зобов'язань та об'єднання досвіду, розподіл ризиків) та викликів (операційна та культурна інтеграція, розмивання бренду, втрата автономії, стратегічне узгодження, проблеми координації), що дозволяє врахувати фактори і взаємопов'язаний характер глобального авіаринку;

– понятійний апарат з теорії інтернаціоналізації та інтеграції, а саме уточнено сутність поняття «міжнародна виробнича кооперація», під якою слід розуміти цілеспрямоване, структурне й багаторівневе явище, яке ґрунтується на взаємодії інституцій, ресурсів, знань і мереж у результаті міжнародного поділу праці, глобалізації економічних процесів, технологічного прогресу та економії на масштабі і формує багатоаспектні переваги, охоплюючи економічні, інноваційні, інвестиційні, соціальні та екологічні складові.

8. Теоретичне значення. Результатом дослідження є теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової задачі, що полягає в обґрунтуванні теоретичних і науково-практичних основ формування інтегрованої системи механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних

підприємств України, а також у розробці комплексного інструментарію для реалізації запланованих напрямів удосконалення міжнародних економічних відносин у сфері авіації, що мають істотне значення для спеціальності 292 «Міжнародні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» та підтверджуються оприлюдненими статтями і тезами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчать про особистий внесок здобувача в науку та характеризується єдністю змісту.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження полягає у можливості їх безпосереднього використання в діяльності органів державної влади, міжнародних організацій у сфері авіації, підприємств повітряного транспорту, бізнес-асоціацій і в системі професійної підготовки економістів-міжнародників. Зокрема:

1. Розроблено концептуальний підхід до формування та реалізації інтегрованої системи договірно-правових, організаційних, фінансово-економічних, технологічних механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств.

2. Сформульовано науково-прикладні рекомендації щодо застосування інструментів реалізації пріоритетів міжнародної виробничої кооперації в авіаційному секторі України.

3. Запропоновано теоретичні положення розвитку міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств в контексті виокремлення передумов кооперації.

4. Результати дослідження використано в діяльності ТОВ «Промислово-технологічний парк «Київщина»» (довідка про впровадження від 18.05.2025), ТОВ «Українські перспективи і технології» (довідка про впровадження від 10.04.2025).

5. Матеріали дисертації застосовуються при викладанні навчальних дисциплін «Міжнародний авіаційний бізнес», «Міжнародна торгівля», «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» в КАІ (акт про впровадження від 23.06.2025).

10. Особистий внесок здобувача. Дисертація «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України» Бойчука Дмитра Ігоровича є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення і висновки, власні ідеї та розробки автора, які дають змогу вирішити поставлені завдання. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача. Внесок автора у колективні праці конкретизовано у списку опублікованих праць.

11. Апробація результатів дослідження. Найважливіші теоретичні положення, висновки та прикладні рекомендації, сформульовані в дисертації,

були апробовані шляхом оприлюднення на наукових і науково-практичних заходах різного рівня, зокрема: міжнародній науково-практичній конференції «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі» (м. Київ, 2022, 2024); міжнародній науковій конференції «Fundamental shifts in geo-economic system of the world» (м. Київ, 2023); міжнародній науково-практичній конференції «ABIA-2023» (м. Київ, 2023); XXIV міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки» (м. Київ, 2024); XV міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» (м. Київ, 2024); міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні міжнародні відносини: актуальні питання теорії та практики» (м. Київ, 2024); XI Всесвітній конгрес «Авіація в XXI столітті – Безпека в авіації та космічні технології» (м. Київ, 2024).

12. Публікації. Основні положення та результати дослідження опубліковано дисертантом самостійно та у співавторстві у 12 наукових працях загальним обсягом 5 д. а., з них: 3 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у науковому фаховому виданні України, що зареєстроване у міжнародній наукометричній базі даних Web of Science Core Collection, 8 – тез доповідей на конференціях різного рівня.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Бойчук Д.І. Розвиток коопераційних відносин авіатранспортних підприємств в системі глобальної інфраструктури ринку авіаційних перевезень. *Економічний простір*. 2024. №191. С. 446-451. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-75>.
2. Бойчук Д.І. Особливості міжнародної виробничої кооперації у сфері літакобудування. *Економічний простір*. 2025. №198. С. 156-161. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.198.156-161>.
3. Бойчук Д.І., Сидоренко К.В. Implementation of an integrated system of mechanisms for international production cooperation of air transport enterprises. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025. Том №342. №3(2). DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(2\)](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(2)) (0,95 д.а., особисто автора 0,85 д.а. – обґрунтовано інтегровану систему механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств для збереження та розвитку національного авіаційного потенціалу в умовах геополітичних викликів).

Статті в іноземних виданнях:

1. Соколова З., Набок І., Прокоп'єва А., Сидоренко К., Родіонов П., Бойчук Д. Аналіз ефектів утілення угоди про спільний авіаційний простір із ЄС для галузі пасажирських авіаперевезень України в довоєнний період. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. 6(47). Р.

400–423. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.47.2022.3937>, ISSN 2306-4994 (print), 2310-8770 (online) (Web of Science) (1,5 д.а., особисто автора 0,25 д.а. – проаналізовано стан двосторонніх угод про повітряне сполучення України з країнами-членами ЄС, виокремлено підгрупу країн ЄС, з якими укладені угоди про «від-крите небо»).

*Наукові праці, які додатково відображають
наукові результати дисертації:*

1. Бойчук Д.І. Світовий досвід міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств. *Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі*: тези доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 травня 2022 р.). К., 2022. С. 45-46. URL: <https://drive.google.com/file/d/1hjep8Ng9wmxxvB7qQ9b2r7GPsfthJMdu/view>.
2. Boichuk D. Industrial Development and International Cooperation in Aviation. *Fundamental shifts in geo-economic systems of the world: collection of international scientific works*. Kyiv, 2023. P. 193-197. URL: <http://ief.org.ua/docs/scc/16.pdf>.
3. Бойчук Д.І., Сидоренко К.В. Розвиток міжнародної корпоративної інтеграції в авіаційному бізнесі. Міжнародна науково-практична конференція «ABIA-2023»: Збірник тез. К.: НАУ, 2023. С. 31.26-31.29. URL: <https://conference.nau.edu.ua/index.php/AVIA/AVIA2023/paper/view/9797/7841>.
4. Boichuk D. Air transport sector development in the conditions of the economic crisis. *Політ. Сучасні проблеми науки*: тези доп. XXIV міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Київ, 2-5 квітня 2024 р.). К., 2024. С. 129-130. URL: <http://fmv.nau.edu.ua/polit/polit-2024/>.
5. Boichuk D. Prerequisites for the development of international industrial and cooperative relations of air transport enterprises. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами*: тези доп. XV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 11-12 квітня 2024 р.). К., 2024. С. 259-262.
6. Бойчук Д.І. Фактори розвитку міжнародних виробничо-коопераційних зв'язків в авіаційному секторі. *Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі*: тези доп. XV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 квітня 2024 р.). К., 2024. С. 125-129. URL: <https://drive.google.com/file/d/162tuKr6OxjPDlTZLtBW44qoh8ZlNqI59/view?usp=sharing>.
7. Boichuk D., Sydorenko K. The concepts of managing the development of international production cooperation of air transport enterprises. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні питання теорії та практики – 2024*: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 квітня 2024 р.). К., 2024. С. 243-246. URL: http://fmv.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_2024.pdf.
8. Boichuk D., Sydorenko K. International production cooperation in the field of aircraft construction. *Авіація в XXI столітті – Безпека в авіації та*

космічні технології: тези доп. XI Всесвітній конгрес. (м. Київ, 25-27 вересня 2024 р.). К., 2024. С. 5.1.1-5.1.3. URL: <https://congress.nau.edu.ua/2024/info/Congress-2024.pdf>.

13. Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації становить 239 сторінок. Дисертація містить 18 таблиць, 29 рисунків, 3 додатки. Список використаних джерел налічує 144 найменування.

14. Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Бойчук Д.І. проявив себе як відповідальний, ініціативний, творчий дослідник і науковець, здатний самостійно на високому науково-методичному рівні вирішувати наукові та практичні завдання. Він повною мірою володіє сучасними методами аналізу міжнародних економічних процесів, має ґрунтовну підготовку в галузі міжнародної економіки та стратегічного планування. Його наукова робота відзначається цілісністю підходів, обґрунтованістю висновків і прагненням до прикладної реалізації здобутих результатів.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено грамотною, фаховою українською мовою, у відповідності до норм наукового стилю. Виклад матеріалу є логічно послідовним, структурованим і чітким, з коректним використанням термінології у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу, міжнародної виробничої кооперації. Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України, з дотриманням стандартів академічної доброчесності, стилістичної єдності та бібліографічної точності.

16. Рецензенти рекомендують: відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Висоцька Марина Петрівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Побоченко Леся Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Гуріна Ганна Сергіївна, доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Факультету транспорту і логістики КАІ.

Офіційні опоненти:

Борзенко Олена Олександрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач сектору міжнародних фінансових досліджень відділу публічних фінансів Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

Григорак Марія Юріївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту підприємств Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Бойчука Дмитра Ігоровича (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Бойчука Дмитра Ігоровича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Бойчука Дмитра Ігоровича на тему «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Бойчука Дмитра Ігоровича відповідає спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Формування механізмів міжнародної виробничої кооперації авіатранспортних підприємств України», подану Бойчуком Дмитром Ігоровичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини», за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Висоцька Марина Петрівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Побоченко Леся Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Гуріна Ганна Сергіївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Факультету транспорту і логістики КАІ.

Офіційні опоненти:

Борзенко Олена Олександрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач сектору міжнародних фінансових досліджень відділу публічних фінансів Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

Григорак Марія Юріївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту підприємств Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Бойчука Дмитра Ігоровича:

“за” – 28

“проти” – немає

“утримались” – немає

Головуючий на засіданні:

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ, к.е.н., доцент

 Леся ПОБОЧЕНКО

Секретар засідання:

професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ, к.е.н., доцент

 Інна НАБОК

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукових досліджень та трансферу технологій КАІ, д.т.н., професор

 Сергій ГНАТЮК